

כי תשא חכ"ו שיחה א'

הקב"ה הוציא מטבע של אש, ועל ידי זה פעל הקב"ה שהמטבע הגשמי - מצד עצמה, לא רק מצד שממשיכים בה חיות והתלהבות - שנותנים בני ישראל היא מטבע של אש - קדושה ורוחניות.

על הפסוק (ל, יג) "זה יתנו" אמרו חז"ל: "כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה כו' והראהו למשה ואמר לו זה יתנו כזה יתנו". והנה, התוספות מבארים שהקושי של משה היה שלא הבין איך שייך שמטבע יהיה כופר נפש. אך צריך להבין איך תורץ הקושי ע"י שהראהו מטבע של אש? ואם נאמר שהכוונה הוא שכשעושים את המצוה בחיות ובהתלהבות אזי חיות ואש ההתלהבות פועלים את הכפרה, אם כן קשה דלכאורה זהו ענין פשוט, ואיך שייך לומר שמשה לא הבין זאת? ועוד שהקב"ה היה יכול לבאר ענין זה למשה ולמה הוצרך להוציא מטבע?

והביאור: בשכר מצוה ישנו אופן שהשכר הוא תוצאה טבעית של המצוה, וישנה אופן שאין להשכר שייכות להמצוה. וזהו שנתקשה משה - חכמה דקדושה - איך שייך שנתנית דבר גשמי יכול להביא לכופר נפש, והרי כסף הוא גשמיות ונפש הוא רוחני, ולכאורה אין שייכות ביניהם?

ולכן הוציא הקב"ה מטבע של אש, שעל ידי זה פעל הקב"ה שהמטבע הגשמי מצד עצמה - לא רק מצד שממשיכים בה חיות והתלהבות - שנותנים בני ישראל היא מטבע של אש - קדושה ורוחניות. דהקב"ה אינו מוגבל בהשתלשלות ויכול לחבר את ההפכים דרוחניות וגשמיות. וזה נפעל על ידי אמירת הקב"ה, דכמו שהקב"ה ברא את סדר ההשתלשלות על ידי דיבור כך בנוגע להתהוות זו דחיבור רוחניות וגשמיות שגם התהוות זו הוא על ידי דיבור הקב"ה.

ומזה ישנה הוראה נפלאה בעבודת האדם: כאשר האדם מקיים מצוה בדבר גשמי צריך לדעת שזהו "מטבע של אש" ענין של רוחניות, ויש בו מתכונות האש שמטבעו משתוקק לעלות למעלה. ומזה מובן גודל העילוי דקיום מצוה בחיות והתלהבות שאז ניכר בגילוי שזהו מטבע של אש.